

ПРЕС КЛИПИНГ

8. август 2014.

НАСЛОВИ

Грађевинци без разлога за славље (стр. 2)

Издате 644 грађевинске дозволе (стр. 4)

Три министра привреде - плана нигде (стр. 4)

Лош положај грађевинских радника (стр. 6)

Јавни дуг Србије 20,89 милијарди евра (стр. 7)

Ниш ће обновити своју индустрију (стр. 7)

Стижу плате за раднике „Ратка Митровића” – мост Земун – Борча неће каснити (стр. 9)

Нови Закон о ПИО не решава проблем пензија (стр. 10)

Чекајући заштиту узбуњивача (стр. 12)

СПРЕМИТЕ СЕ ЗА ЗИМУ Откривамо како да се најјефтиније и најбоље грејете (стр. 13)

Радници фирме "Ратко Митровић" прекинули штрајк (стр. 15)

Грађевинари славе свој дан полупразних цепова (стр. 16)

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2014&mm=08&dd=07&nav_id=885646

<http://www.naslovi.net/2014-08-07/radio-021/gradjevinari-i-dalje-rade-za-minimalac-koji-kasni/11165605>

Грађевинци без разлога за славље

ИЗВОР: БЕТА

Београд -- Синдикат радника грађевинарства и индустрије грађевинског материјала Србије упозорио је, поводом сутрашњег Дана грађевинара да је њихова егзистенција угрожена

Како се наводи, грађевинарима исплата минималних зарада касни месецима, а угрожени су и због непостојања посебног колективног уговора за грађевинаре.

"Дан грађевинара ове године дочекујемо у неповољним условима за живот и рад грађевинских радника у Србији. Зараде грађевинских радника и даље су ниже у односу на друге секторе и довољне су тек за пола потрошачке корпе", наведено је усаопштењу.

Синдикат подсећа да је нето зарада, без пореза и доприноса, у грађевинарству јуна износила 37.088 динара (у изградњи зграда 28.026 динара, изградњи осталих грађевина 40.602 динара и специјалним грађевинским радовима 36.909 динара), док је просечна нето зарада исплаћена у јуну у Србији била

Синдикат је позвао чланове и друге грађевинске раднике у заједничку борбу за Посебан колективни уговор за грађевинарство Србије, за боље услове рада и веће зараде. Дан грађевинара у Србији обележава се 8. августа, на дан када је 1940. године успешно велики штрајк грађевинара у Београду окончан испуњавањем свих штрајкачких захтева и закључењем колективног уговора.

44.883 динара.

Грађевински радници у Србији раде "у веома тешким условима, најчешће за минималац, који се исплаћује са вишемесечним закашњењем".

"Прековремени рад се не плаћа, често ни топли одброк и регрес, а радници раде без заштитних средстава, због чега је у овом сектору највише повреда, често са смртним исходом", упозорава се у саопштењу.

Синдикат је подсетио да је после трогодишње примене, марта ове године престао да важи Посебан колективни уговор за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала Србије.

Послодавци су одбили преговоре о продужењу важења Уговора, уз образложење да чекају нови закон

о раду, који је, након усвајања по хитном поступку и без разматрања на Социјално-економском савету, озбиљно нарушио и умањио права запослених у Србији, пише у саопштењу.

"Даље постојање колективних уговора, као основних механизма заштите права запослених, доведено је у питање јер ће почетком идуће године, престати важење свих колективних уговора у Србији уколико, како законодавац каже, не дође до закључења колективних уговора у складу са новим Законом о раду", наводе из Синдиката грађевинара.

Синдикат наводи да би нове уговоре требало закључивати у новим условима, прописаним Законом, у којима синдикати у предузећу немају услове за рад, а повереници су изложени шиканирању послодаваца због синдикалног рада.

"На овај начин, посредно се укидају колективни уговори, нестаје социјални дијалог и радници се препуштају на милост и немилост послодавца", наглашава се у саопштењу.

Додаје се да се ће умањењем права и новчаних примања запослених, уштеђена средства преливати у џепове власника капитала који ће делом тих средстава наградити менаџерски слој у својим фирмама, који ће за њих обавити "прљаве послове".

АСНС: Грађевинарство у никад тежој позицији

Асоцијација слободних и независних синдиката Србије (АСНС) оценила је да Влада Србије у првих 100 дана рада није направила помак на оправку грађевинарства и затражила да се коначно утврде оквирни рокови за почетак најављених пројеката.

Како се наводи у саопштењу, 70.000 запослених у грађевинској индустрији "доцекују 8. август Дан грађевинарства у никад тежој пословној и материјалној ситуацији",

"И поред свих обећања Владе Србије, није покренут ни један од најављиваних пројеката", истиче АСНС, уз оцену да је крајње време да се пређе са речи на дела како би грађевинска индустрија заиста постала замајац оправка српске привреде.

АСНС је позвао Владу Србије и Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре да "одмах на одговоран и транспарентан начин приступи решавању нагомиланих проблема" и "коначно скине терет неорганизованости, нерада и недговорности са леђа домаће грађевинске оперативе и грађевинарства".

Према том синдикату, за почетак, поред добрих идеја и планова, потребно је да се под хитно изједначе положај домаће грађевинске индустрије са страном грађевинском оперативом, пре свега у напалти реализованих послова.

Тражи се да под истим условима на тендерима да предност домаћим предузећима, да се обавезне

банкарске гаранције сведу на српску економску реалност, ефикасно сузбије рад на црно, коначно утврде оквирни рокови за почетак најављених пројеката и од хитном поступку денесе закон о конверзији земљишта.

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2014&mm=08&dd=07&nav_id=885660

Издате 644 грађевинске дозволе

ИЗВОР: БЕТА

Синдикат радника грађевинарства и индустрије грађевинског материјала Србије саопштио је да су маја ове године издате 644 грађевинских дозвола.

То је за 6,6 одсто више него истог месеца претходне године.

Синдикат наводи да је маја у Србији пријављена изградња укупно 1.064 стана просечне површине од 69,2 квадратна метра.

По издатим дозволама, број станова већи је за 81,3 процента него у исто време 2013. године, истакнуто је у саопштењу.

По подацима синдиката, вредност предвиђених грађевинских радова у Србији је маја била за 71,2 одсто мања него маја прошле године.

У саопштењу се наводи да је највећа грађевинска активност забележена у Јужнобачком округу, односно 21,2 одсто од предвиђене вредности новоградње. Следе Београдска област - са 17,2 одсто, Сремска област са 15,8 одсто, док остале области имају учешће мање од 10 процената.

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2014&mm=08&dd=07&nav_id=885698

Три министра привреде - плана нигде

ИЗВОР: ТАНЈУГ

Проблем предузећа у реструктурирању требало би да се реши што пре, а иако значајан део њих неће преживети, за остатак који опстане би то могла бити шанса.

"Проблем тих предузећа, махом из сектора индустрије су наслеђени дугови и лоше управљање. Јасно је да део предузећа неће моћи да преживи, али то видимо као шансу да са бољим управљањем и бригом државе за та предузећа која опстану дође до повећање индустријске прозиводње у будућности", рекао је Негослав Јовановић.

Јовановић који је председник Синдиката индустрије Србије каже да предузећа у процесу реструктурирања деле, односно имају сличне проблеме које има и јавни сектор у Србији.

Указао је да проблем предузећа у реструктурирању отежава и чињеница да се министар привреде у протекле 2,5 године мењао три пута и да се зато није могао лако постићи договор и јасан план. Јовановић је оценио да до сада није постојала ни јасна намера власти да се озбиљније приступи решавању проблема предузећа у реструктурирању.

Синдикат индустрије Србије има чланство у предузећима из сектора индустрије метала, хемије енергетике, грађевине и грађевинског материјала - секторима који су тренутно најугроженији. **Најпроблематичније је каже стање у Фабрици вагона у Краљеву где се радницима дугује више од 20 плата.**

Иначе, број запослених у секторима индустрије пао је на испод 300.000, а тако мали број радника не може да помогне и допринесе да се држава извуче из кризног периода, упозорио је.

Јовановић признаје да је требало да се синдикати више залажу током приватизације неких предузећа у Србији.

"Можда смо могли далеко јасније и боље да бранимо позицију запослених током приватизације", казао је Јовановић.

Осврнувши се на синдикалну активност генерално, Јовановић је рекао да би "нејединство и сујета" требало да буду стављени у други план, а да би приоритет требало да буду радничка права.

Синдикати, каже, не треба да се класично уједињују, али морају да употребе све своје капацитете како би се супротставили и заштитили права радника. Према његовим речима, неки лидери синдиката та права искомпромитовали дајући подршку политичким странкама у Србији у току предизборне кампање.

"Тиме синдикат губи своју независност која је гарантована Уставом и Законом. А, сада, када је све прошло, јављају се као најгласнији у осуди владе, јер су у већини случајева подржане сада опозиционе партије, тако да влада доживљава све синдикате у Србији, као део критике не синдиката, него критика опозиције на решења која она предлажу. Тако је у суштини искомпромитована улога синдиката", казао је он.

Тиме је, како каже, ослабљена и моћ синдиката да утиче на предложена решења, јер се увек поистовећује са критиком која долази од опозиције. Јовановић ипак сматра да нису сви синдикати у Србији исти, да постоји део синдиката који су задржали и своју независност и аутентичност, пре свега када је у питању борба за радничка права.

Што се тиче доказивања репрезентативности синдиката, Јовановић је рекао да је тај сегмент и у

претходном Закону о раду био доста добро решен, а да је проблем настао када је одбор, који утврђује репрезентативност донео интерни унутрашњи Пословник о раду у коме је наведено да се све одлуке доносе консензусом.

Јовановић каже да тај синдикат нема ништа против да се на нивоу синдикалних централа у целој Србији утврди репрезентативност за све синдикате који желе и да се то учини, алл и истиче да не мора синдикат бити репрезентативан да би радио на томе да штити права радника.

"Нико не брани синдикату који није репрезентативан да учествује и ради свој посао у заштити права радника, једино што не могу да учествују у Социјално-економског савезу", поручио је он додајући да поједини синдикати тражећи да буду део СЕС-а заправо желе да постану државни чиновници.

Учешће у извршној власти и деловање као синдикат је суштински неспојиво, нагласио је Јовановић.

БЕТА

<http://www.naslovi.net/2014-08-07/beta/los-polozaj-gradjevinских-radnika/11164280>

Лош положај градјевинских радника

ИЗВОР: БЕТА

БЕОГРАД, 7. августа 2014. (Бета) - Синдикат радника грађевинарства и индустрије грађевинског материјала Србије упозорио је у четвртак, поводом Дана грађевинара, 8. августа, да је њихова егзистенција угрожена због исплата минималних зарада које касне месецима и због непостојања посебног колективног уговора за грађевинаре.

"Дан грађевинара ове године дочекујемо у неповољним условима за живот и рад градјевинских радника у Србији. Зараде градјевинских радника и даље су ниже у односу на друге секторе и довољне су тек за пола потрошачке корпе", наведено је усаопштењу.

Синдикат подсећа да је нето зарада, без пореза и доприноса, у градјевинарству у јуну износила 37.088 динара (у изградњи зграда 28.026 динара, изградњи осталих градјевина 40.602 динара и специјалним градјевинским радовима 36.909 динара), док је просечна нето зарада исплаћена у јуну у Србији била 44.883 динара.

Грађевински радници у Србији раде "у веома тешким условима, најчешће за минималац, који се исплаћује са вишемесечним закашњењем".

"Прековремени рад се не плаћа, често ни топли одброк и регрес, а радници раде без заштитних средстава, због чега је у овом сектору највише повреда, често са смртним исходом", упозорава се у саопштењу.

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Javni-dug-Srbije-2089-milijardi-evra.sr.html>

Јавни дуг Србије 20,89 милијарди евра

ИЗВОР: ТАНЈУГ

БЕОГРАД – Стање јавног дуга Републике Србије на дан 6. августа 2014. године износио је 2.438,9 милијарди динара, односно око 20,89 милијарди евра, објавила је данас Управа за јавни дуг.

Крајем прошле године, односно 31. децембра 2013, јавни дуг је износио 2.309 милијарди динара или 63,8 одсто БДП-а, а већ 31. марта ове године повећан је на 2.366,19 милијарди динара, али је учешће у БДП-у пало на 62,3 одсто.

На дан 30. јуна ове године јавни дуг је износио је 2.392,1 милијарду динара или 20,66 милијарди евра и достигао 63 одсто бруто домаћег производа (БДП).

Законом о буџетском систему учешће јавног дуга у БДП-у је ограничено на 45 одсто.

Према критеријумима Уговора из Мастрихта (ЕУ), граница изнад које се сматра да нека земља спада међу средње задужене је 45 одсто БДП-а, а за пријем у чланство Уније лимит је испод 60 одсто БДП-а.

<http://www.politika.rs/rubrike/Srbija/Nis-ce-obnoviti-svoju-industriju.sr.html>

ИНТЕРВЈУ: проф. др ЗОРАН ПЕРИШИЋ, градоначелник Ниша

Ниш ће обновити своју индустрију

Град је годинама пропадао, платио је високу цену због неуспешних приватизација, изгубио је успешну привреду и радничку класу, али има потенцијале и може да се подигне

Због веома ниског просека месечних зарада и ниског стандарда грађана, због великог броја незапослених и са малим и недовољним улагањима у развој привреде последњих петнаестак година Ниш је пао на врло ниске гране и у њему се ретко ко може похвалити да живи добро. О изласку из кризе, могућностима за опоравак и ономе што би требало урадити да би се некадашњи привредни и индустријски, економски, универзитетско-образовни, културни и спортски центар вратио на старе позиције разговарали смо са проф. др Зораном Перишићем, градоначелником Ниша.

Да ли актуелна градска власт зна праве узроке пропадања и да ли види „светло на крају тунела“?

Деведесетих година прошлог века дошло је до великог урушавања града, посебно његове јаке привреде. Без посла је остало три четвртине од скоро 40.000 индустријских радника. Касније је плаћен и велики цех због неуспешних приватизација током којих је град додатно бачен на колена – према званичној статистици само у последњих девет година угашено је још 20.000 радних места. То ниједна економија не би могла да издржи. Последице се, нажалост, виде на сваком кораку. Сами и без помоћи државе, нећемо моћи у брз опоравак.

Да ли је о томе било речи када су премијер и министри недавно били у Нишу?

Свакако. И сам премијер Вучић је на тој седници рекао да Ниш заслужује, али и мора поново да буде центар и генератор развоја овог дела наше земље и да ће Влада Србије знатно помоћи граду за излазак из кризе. Усвојили смо стратешке правце и план приоритетних задатака од којих су најзначајнији довођење инвеститора, помоћ деловима некадашњих великих привредних система попут МИН-а, „Јастрепца” и других који су у реструктурисању, а који могу да раде значајне послове за државу, затим решавање судбине предузећа каква су ЕИ, „Грађевинар” и остала која су у стечају и решавање радничких потраживања, која представљају велики притисак пре свега на град. Исто тако договорено је да држава помогне Нишу да регулише својину над великим и значајним површинама грађевинског земљишта употребљивог за нове инвестиције, као и да помогне око Аеродрома „Константин Велики”.

И раније је много тога обећавано, али је врло мало урађено. Колико је реално да се ови планови ефикасно реализују?

Грађани Ниша морају да схвате да се преко ноћи ништа не може урадити и да ће процес враћања града на некадашње позиције ипак трајати дуго. А да би се то догодило најпре ће бити неминовна реиндустријализација. Тек после тога, уз опоравак привреде и уз нове инвестиције, биће и већег броја нових радних места и запошљавања и сви заједно можемо да се надамо расту стандарда и бољем животу. Тек тада ће и сви други сегменти и остале области живота боље и без проблема функционисати.

Како као човек из струке, као лекар и кардиолог, гледате на дешавања у нишком здравству?

Морам рећи да сваки слободан тренутак када немам обавезе као градоначелник проводим на Клиници за кардиологију и Клиничком центру. Успели смо да укинемо листе чекања за уградњу стентова и пејсмејкера код пацијената који имају проблеме на срцу. Свако од њих у оптималном року до 30 дана, током којег морају да се обаве припреме и све неопходне претраге, успешно се збрињава. Актуелно руководство Клиничког центра чини огромне напоре да пружи максималну пажњу и услуге свим пацијентима, а има их око два и по милиона, из овог дела земље. Нишко здравство наставља да се модернизује. Од прошле године интензивно се гради нови клинички центар у склопу реконструкције четири највећа клиничка центра у Србији, убрзано се завршава Клиника за кардиохирургију која ће почетком октобра примити прве пацијенте, а град и република наставиће заједно да улажу и у клиничко и у примарно здравство.

На републичком нивоу најављују се смене у јавним предузећима већ од почетка наредног месеца. Каква је ситуација са градским фирмама у Нишу?

Применићемо идентичан принцип као у целој држави. Руководства оних предузећа и установа који успешно раде и домаћински послују неће имати разлога за бригу. Сви остали биће на великој провери и сигурно је да ће бити промена у менаџменту тамо где се процени да може боље и успешније.

Како процењујете политичку ситуацију и односе у садашњем руководству Ниша, односно сарадњу са коалиционим партнерима?

Ниш има стабилну политичку сцену. Српска напредна странка и Социјалистичка партија Србије су квалитетно организоване и јаке и у нашем граду, одлично сарађујемо и без несугласица водимо град.

Стижу плате за раднике „Ратка Митровића” – мост Земун – Борча неће каснити

ИЗВОР: ТАНЈУГ

Грађевинцима који су два дана штрајковали и обуставили рад на изградњи новог моста преко Дунава уплаћене заостале зараде

Радницима предузећа „Ратко Митровић – Нискоградња” који су организовали штрајк због неисплаћених зарада, према последњим информацијама из Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, новац је уплаћен јуче, што је био услов да се они врате радовима на изградњи моста Земун – Борча и приступним саобраћајницама. Дводневна обустава рада грађевинаца те фирме која је подизвођач неће утицати на завршетак овог пројекта најављеног за крај децембра 2014.

– Дошло је до техничких проблема приликом исплате новца због грешке око ПДВ-а. Зато се све одужило. Сада је то регулисано – истакла је Зорана Михајловић, министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, обилазећи јуче градилиште моста преко Дунава са Лијем Манчангом, кинеским амбасадором.

Да је радницима плата и уплаћена потврдио је за „Политику” Бранко Миљковић, власник фирме „Ратко Митровић”.

– Запосленима смо дуговали три плате и накнаде за превоз за шест месеци. Све је већ прослеђено на њихове рачуне. Првог дана, у уторак, штрајк није био легалан, јер је обустава рада трајала дуже од сат времена – поручује Миљковић и наглашава да је проблем са зарадама брзо решен захваљујући правовременој реакцији ресорног Министарства грађевинарства.

Душко Вуковић, председник Синдиката радника грађевинарства чији су чланови организовали штрајк, потврдио је синоћ да је већини радника који су чекали уплату на своје рачуне зарада почела да стиже и да ће се данас, највероватније, вратити на посао.

– Тачно је да се ради о три месечне зараде, без јулске на коју су штрајкачи спремни да сачекају, без обзира што смо већ ушли у август. Остале су и разлике у платама још из 2012. године на којима нисмо инсистирали сада. Штрајку се прикључило око 300 радника, а укупна сума коју им је послодавац дужан већ се мери милионима динара. Осим новца, фирма им због великог броја прековремених сати није издала ни обрачунске листе, што је законска обавеза – тврди Вуковић.

Радници су се у уторак и јуче окупљали у близини надвожњака у изградњи, на месту где приступна саобраћајница моста Земун – Борча треба да буде спојена са Зрењанинским путем, на левој страни Дунава. Они су у уторак накратко блокирали део Зрењанинског пута како би скренули пажњу на проблем са платама.

– Ником није била намера да омета саобраћај, као ни да изазове померање рокова за завршетак новог моста или приступних саобраћајница, као ни других пројеката с обзиром на то да запослени у предузећу „Ратко Митровић” раде и на обилазници око Београда и на реконструкцији у Улици војводе Степе. Уколико и дође до неког заостатка, они то могу да надокнаде у прековременим сатима када се врате на

посао. Једино што не желе јесте да раде за џабе, а због сличних ситуација овакве штрајкове морали су да организују и прошле и претпрошле године – закључује Вуковић.

Анекс за већ завршене радове биће потписан следеће недеље

Обилазећи радове на мосту Земун – Борча, министарка Зорана Михајловић нагласила је да извођач радова и подизвођачи наговештавају да би градња ове саобраћајнице преко Дунава могла да буде готова и пре краја децембра ове године. Конструкција над реком већ је спојена.

– Уз то, у току 2014. биће завршене и приступне саобраћајнице од Новосадског до Зрењанинског пута, а у 2015. и деоница од Зрењанинског до Панчевачког пута. Укупна дужина приступних саобраћајница је око 21 километар. Постављање ментора за градњу моста, као и за друге деонице на којима се ради, дало је резултате. Они сваки други дан обилазе градилиште. Жеља нам је да помогнемо извођачима и подизвођачима да буду ефикасни у свом послу – навела је Зорана Михајловић.

Она је најавила да ће влада са извођачем, кинеском компанијом „China Road and Bridge Corporation”, следеће недеље потписати анекс 4 уговора, како би могло да буде исплаћено 2,5 милиона евра за већ завршене радове од јануара 2014. до данас.

– Они су тражили 2,8 милиона евра, али је то смањено. Предстоји нам да детаљније порадимо и на одштетним захтевима које је Влада Србије добила од извођача и подизвођача, да то размотримо по ставкама и видимо шта је оправдано, а односи се на радове од јануара до данас – рекла је министарка.

Амбасадор Кине Ли Манчанг убеђен је ће изградња моста бити завршена на време.

– То је тек први велики инфраструктурни објекат који Кина и Србија граде заједно. Надам се да ће их бити још много – оцењује амбасадор.

АУТОР: Н. Белић

<http://www.politika.rs/rubrike/Sta-da-se-radi/Novi-Zakon-o-PIO-ne-resava-problem-penzija.sr.html>

Владимир Дедић

Нови Закон о ПИО не решава проблем пензија

Дужи радни стаж, смањење пензија за десет одсто и промена састава Управног обора Фонда ПИО нису реформа система

Да ли ће пензионери платити цех дугогодишњег лошег управљања државним финансијама, питање је које већ извесно време лебди као Дамоклов мач над главама више од 1,7 милиона становника Србије. Људи који су завршили свој радни век и годинама уплаћивали у пензиони фонд, нису ни слутили да ће на њихова плећа пасти и претежак терет извлачења државе из дубиозе. У покушају да се реши горући проблем донет је нови Закон о ПИО, који предвиђа продужење радног стажа, промењен је управни одбор Фонда ПИО (уместо 22, сада има седам чланова), а најављено је и смањење пензија за десет одсто. Продужење радног стажа у овом тренутку, ма колико значајно, није најбитније за решавање проблема недостајућих средстава, али смањење броја чланова УО, ма колико на први поглед изгледа неважно, указује на то да је држава де факто преузела управљање Фондом! Јер држава у УО сада има четири представника (већину), што значи да неће бити проблема у одлучивању. Новим законом проблем недостатка средстава неће се решити. Посебно не смањењем пензија. Јер, већ наредне године исти проблем поново ће нам закуцати на врата.

Потребна нам је озбиљна и свеобухватна реформа пензионог система, која најпре подразумева реструктурирање Фонда ПИО. Фискалним приступом само се озваничава подржављење Фонда. Главни проблем ове земље лежи у чињеници да је држава обилато користила средства пензионог фонда за многе, познате и непознате намене. Прича о неопходности структурне реформе пензионог система и положаја Фонда ПИО није од јуче. Пре неколико година стручњаци у Фонду урадили су анализу с предлозима краткорочних мера ради смањења дефицита у приходима из које се види да је реструктурирањем Фонда могуће остварити знатне уштеде.

Оно што прво пада у очи јесте чињеница да је Фонд од пре неколико година оптерећен и војним пензионерима, који су раније били на терету буџета Републике. Фонд ПИО покрива издржављено осигурање пензионера. Ови расходи су у 2011. години „појели” више од десет одсто средстава Фонда, а у 2012. скоро 60 милијарди динара. Уместо што иду на рачун Фонда, требало би их усмерити ка здравственом осигурању, чиме би се Фонд знатно растеретио. Буџет Фонда оптерећују и расходи за финансирање накнада за туђу негу и помоћ, телесна оштећења и накнаде из инвалидског осигурања, што би требало да спада у домен социјалне заштите. Фонд би се растеретио и када би држава преузела финансирање пензија по посебним прописима (МИП, РМУП, службеници Војске), додатног стажа за треће дете, учесника ратова који су у домену Министарства рада и социјалне заштите. Додуше, проблем генералног недостатка средстава у буџету овим пребацавањима не би био решен, али би целокупна слика била много јаснија. „Губици” Фонда били би знатно мањи.

На другој страни, зашто не омогућити Фонду да управља имовином као добар домаћин, да инвестира слободна новчана средства и стиче приходе? Поготово би требало решити питање спорне имовине Фонда ПИО по основу финансирања изградње многих објеката, попут здравствених и рехабилитационих центара у прошлости. Парадокс је да је Законом о јавној својини из октобра 2011. утврђено да „ствари” Фонда ПИО нису у државној, односно јавној својини, већ ствари на којима искључиво право својине има Фонд. Огроман је број зграда, објеката и непокретности које припадају Фонду, а којима Фонд не располаже. На основу пописа из 2012. године утврђено је да је Фонд у периоду од 1969. до 2000. улагао у изградњу многих објеката, на основу чега се може утврдити да је реч о износу од око 500 милиона евра. А на основу података о улагањима у изградњу специјалних болница, за проширења, адаптације, реконструкције, набавку опреме и сл., може се констатовати да укупна улагања достижу суму од више милијарди евра. Само улагања у изградњу Клиничког центра Србије, где је Фонд учествовао као суинвеститор, износе 44.375.767,30 евра, према валоризацији од 7. јуна 2011. године. Такође, првом приватизацијом Луке Београд 1997. Фонду је припало 40, а малим акционарима 60 одсто акција! Шта је са тим акцијама данас?

Искуства других земаља могу послужити као полазна основа, а то значи да решења постоје у систему фондова који послују слободно на тржишту, прикупљајући средства од осигураника као и други фондови (банке): улажу их на тржишту, купују државне записе, привлаче улагаче и приходују, а контролишу их државни органи. У Шведској, на пример, има више пензијских фондова, а запослени могу да преносе уплате из једног у други фонд, по свом нахођењу.

Једно од могућих одрживих решења јесте оснивање струковних фондова, или централизованих, сачињених од више фондова, попут оних који су постојали у Краљевини Југославији, као што су били Благајна београдске трговачке омладине, Благајна саобраћајних предузећа, или фонд СУЗОР (Средишњи уред за осигурање радника), који је окупљао осигуранике комуналних предузећа, раднике градских општина, државних предузећа и установа, раднике техничких установа и слично. И то без оптерећења државног буџета.

Саша Јанковић

Чекајући заштиту узбуњивача

И после више консултација заштитника грађана с врхом Министарства правде, извршна власт је остала при томе да заштитнику не треба давати нове дужности и овлашћења, већ да ће за потпуну и брзу заштиту узбуњивача бити довољан суд.

Заштита узбуњивача – људи који пријаве озбиљну незаконитост или неправилност на штету јавног интереса, због чега им прети одмазда, један је од неспорних услова да се озбиљније ухватимо у коштац с криминалом, злоупотребама и јавашлуком. То је и опште место у свим говорима о борби против корупције – „заштитићемо узбуњиваче!“ Доношење прописа којим би та заштита била заиста успостављена, међутим, озбиљно и забрињавајуће касни, упркос мноштву најаве и (прекршених) рокова.

Радна група коју је основао повереник за слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности Родољуб Шабић пре више од годину дана сачинила је Модел закона, који је предвиђао робустну заштиту узбуњивача од одмазде пред два органа – судом и заштитником грађана (републичким омбудсманом). Заштитник грађана требало је да пружи привремену заштиту узбуњивачу, док суд не донесе коначну одлуку и казни због учињене одмазде над њим или њом. У моменту када је модел начињен, таква двострана и степенована заштита била је нови концепт, чак и за Европску унију. Њене земље чланице у овом моменту се ослањају на заштиту узбуњивача пред судом али ни изблиза нису задовољне њеном делотворношћу, брзином и резултатима, сем делимично у случају Велике Британије.

Повереник је Модел закона уручио надлежном Министарству правде, које је основало сопствену радну групу са задатком да, полазећи од модела, утврди предлог закона за владу и, коначно Народну скупштину. Међутим, радећи на моделу, стручњаци које је окупило Министарство правде закључили су да је улога заштитника грађана сувишна и да је за заштиту узбуњивача довољан, да мора и може да је ауторитативно обезбеди – само суд.

Таквом концепту с апстрактног нивоа нема замерке – суд заиста већ има сва потребна овлашћења. Међутим, аутори првобитног модела пошли су од чињенице која је позната сваком грађанину – судови у Србији нису довољно брзи и делотворни, а заштита узбуњивача приоритет је не само за узбуњивача о којем је реч, већ и за друштво. Зато су и сматрали да би за успех, поред суда, требало ангажовати још један државни орган, чији је рад мање у вези с формом, а више руковођен ефикасношћу заштите. А једини који може да се меша „у скоро све“, баш као и суд, и коме Устав даје контролна овлашћења са задатком да „штити“ грађане од кршења њихових права (а узбуњивачи су пре свега – грађани) јесте – заштитник грађана. Сматрали су и да, ако је заштита узбуњивача већ у јавном интересу, треба обезбедити да се она остварује не само по приватној тужби, већ и радом државног органа коме се не плаћа такса и који је слободан да цени има ли места његовом ангажовању у заштити не само приватног, већ и јавног интереса!

Ипак, и после више консултација заштитника грађана с врхом министарства, извршна власт остала је при томе да му не треба давати нове дужности и овлашћења, већ да ће за потпуну и брзу заштиту узбуњивача бити довољан суд. Поверенику, Заштитнику грађана и осталима из првобитне радне групе

остало је само да изразе неслагање с таквом проценом, али и да појеле успех концепту министарства, надајући се да ће живот показати да су њихове сумње биле претеране.

Ипак, у Европи се брзо чуло за модел двоструке заштите узбуњивача који је настао у Србији, и то захваљујући томе што је рад повереникове радне групе финансиран средствима две европске и једне прекоокеанске државе, више због тога што су при његовој изради консултовани стручњаци широм света, а највише јер је омбудсман Србије о новим решењима прво разговарао с европским колегицима и колегама, свестан значаја, али и ризика по сопствену институцију од искорака о коме размишља.

Тај искорак Србија неће начинити, али идеја полако добија ехо у Европи. Доскорашњи званичник Европске комисије Мосе Апелблат недавно је објавио блог под насловом „Европски омбудсман уније треба да штити узбуњиваче у Европској унији” (<http://apelblat.blogactiv.eu/2014/08/04/the-european-ombudsman-needs-to-protect-whistleblowers-in-eu/>). У том тексту он предлаже нову улогу за омбудсмана Европске уније, позивајући се на идеју о којој се „расправља у мрежи омбудсмана у земљама кандидатима за приступ”. Расправу на коју се Апелблат позива започео је омбудсман Србије на састанцима које су организовали Европска комисија и Савет за регионалну сарадњу. После тога у Холандији је расправа о потенцијалној улози омбудсмана у заштити узбуњивача ушла у парламент. У Србији, где је идеја настала – очигледно неће.

Остаје нам свима да се надамо да приступ Министарства правде може да обезбеди жељене резултате, односно да ће судови у овој ствари бити довољни, брзи и ефикасни за пример, пошто смо одустали од тога да пример дамо новим, савременим приступом и да у решавању универзално значајног проблема покушамо да предњачимо у Европи.

Заштитник грађана

Саша Јанковић

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/485707/SPREMITI-SE-ZA-ZIMU-Otkrivamo-kako-da-se-najjeftinije-i-najbolje-grejete>

СПРЕМИТЕ СЕ ЗА ЗИМУ Откривамо како да се најјефтиније и најбоље грејете

АУТОР: Г. Булатовић

Већ је почела продаја огрева за наредну сезону. Ове зиме најјефтиније, али и најстабилније биће грејање на дрва.

(+) Кликните за увећање

Сви остали енергенти мењају цену, а због поплава и кризе у Украјини могућа је и енергетска криза која ће се одразити и на Србију.

Поплаве су угрозиле производњу угља. Највећи део производње завршиће у термоелектранама. Ово признају и трговци. Кажу, сезона набавке огрева за зиму је почела, цене угља су још прошлогодишње, али је очигледан недостатак довољних количина из Костолца и Колубаре.

- Нудимо замену за овај угаљ, а то је угаљ "станари" из Републике Српске, који је јачи, па је потрошња мања. Могуће је купити огрев на одложено, дајемо и на чекове - објашњавају трговци.

Има и дрвета за огрев по старим ценама, на шта засад утиче слаба тражња за брикетима и пелетом. Ипак, трговци кажу да ће проблеми са угљем дићи и цену дрва. Грејање на гас прошле недеље поскупело је за 1,4 одсто. Међутим, ситуација се може погоршати ако дође до заоштравања украјинске кризе и нових санкција ЕУ Русији, јер Москва већ најављује могућност поскупљења гаса. Невоља је што се у Србију из Русије увози око 90 одсто потребних количина природног гаса. И то из правца Мађарске, после транзита кроз Украјину. Дакле, сваки поремећај снабдевања гасом преко Украјине одражава се на тржиште Србије.

- Средином августа завршићемо пуњење Банатског двора. У случају кризе, гас из овог складишта биће довољан за грејање домаћинстава три месеца - каже директор "Србијагаса" Душан Бајатовић.

Грејање на струју ће од јесени бити скупље. Колико, још није познато, мада се помиње 12 одсто.

- Рестрикција сигурно неће бити. Обезбеђено је око 80 одсто потребног угља за термоелектране. Разматрамо тренутно све могућности - од увоза струје до увоза угља - каже Александар Антић, министар енергетике.

<http://www.blic.rs/Vesti/Beograd/486059/Radnici-firme-Ratko-Mitrovic-prekinuli-straik>

Радници фирме "Ратко Митровић" прекинули штрајк

ИЗВОР: Бета

Запослени у београдском предузећу "Ратко Митровић - нискоградња" прекинули су данас дводневни штрајк, пошто им је пословодство исплатило део дуга за зараде и након договора да се читав дуг исплати до краја дана, изјавио је повереник синдикалне организације у тој фирми Миле Чолић.

Он је агенцији Бета казао да је пословодство обећало да ће данас завршити исплату свих заосталих дуговања и да је око 300 радника, који су ангажовани на неколико градилишта, почело да ради.

Чолић је изразио наду да ће обећање пословодства бити испуњено и да више неће бити потребе да радници на тај начин траже зарађено.

Радници компаније "Ратко Митровић-нискоградња" ангажовани су на радовима на обилазници код Борче, односно приступним путевима за мост Борча-Земун, затим на земунској страни моста, обилазници око Београда на делу од Добановаца до Остружнице и у улици Војводе Степе која се реконструише.

Штрајк је почео 5. августа због неисплаћених зарада за април, мај, јун и јул 2014. године, неисплаћених накнада за превоз за фебруар, март, април, мај, јун и јул 2014. године и неисплаћених разлика у зарадама за октобар, новембар и децембар 2012.

Građevinari slave svoj dan polupraznih džepova

„Zarade građevinskih radnika i dalje su niže u odnosu na druge sektore i dovoljne su tek za pola potrošačke korpe“, navedeno u saopštenju Sindikata radnika građevinarstva i industrije građevinskog materijala Srbije

Beograd

Sindikata radnika građevinarstva i industrije građevinskog materijala Srbije upozorio je juče, povodom Dana građevinara, 8. avgusta, da je njihova egzistencija ugrožena zbog isplata minimalnih zarada koje uz to kasne mesecima, i zbog nepostojanja posebnog kolektivnog ugovora za građevinare.

„Dan građevinara ove godine dočekujemo u nepovoljnim uslovima za život i rad građevinskih radnika u Srbiji. Zarade građevinskih radnika i dalje su niže u odnosu na druge sektore i dovoljne su tek za pola potrošačke korpe“, navedeno je u saopštenju.

Sindikata podseća da je neto zarada, bez poreza i doprinosa, u građevinarstvu juna iznosila 37.088 dinara (u izgradnji zgrada 28.026 dinara, izgradnji ostalih građevina 40.602 dinara i specijalnim građevinskim radovima 36.909 dinara), dok je prosečna neto zarada isplaćena u junu u Srbiji bila 44.883 dinara.

Građevinski radnici u Srbiji rade „u veoma teškim uslovima,

FOTO: BETA

Neimari u našoj zemlji najčešće rade za minimalac

najčešće za minimalac, koji se isplaćuje sa višemesečnim zakašnjenjem“.

„Prekovremeni rad se ne plaća, često ni topli odobroć i regres, a radnici rade bez zaštitnih sredstava, zbog čega je u ovom sektoru najviše povreda, često sa smrtnim ishodom“, upozorava se u saopštenju.

Sindikata je podsetio da je posle trogodišnje primene, marta ove godine prestao da važi Poseban kolektivni ugovor za građevinarstvo i industriju građevinskog materijala Srbije.

Poslodavci su odbili pregovore o produženju važenja Ugovora, uz obrazloženje da čekaju novi zakon o radu, koji je, nakon usvajanja po

hitnom postupku i bez razmatranja na Socijalno-ekonomskom savetu, ozbiljno narušio i umanjio prava zaposlenih u Srbiji, piše u saopštenju.

„Dalje postojanje kolektivnih ugovora, kao osnovnih mehanizama zaštite prava zaposlenih, dovedeno je u pitanje jer će početkom iduće godine, prestati važenje svih kolektivnih ugovora u Srbiji ukoliko, kako zakonodavac kaže, ne dođe do zaključenja kolektivnih ugovora u skladu sa novim Zakonom o radu“, navode iz Sindikata građevinara.

Sinikata navodi da bi nove ugovore trebalo zaključivati u novim uslovima, propisanim Zakonom, u kojima sindikati u preduzeću ne

maju uslove za rad, a poverenici su izloženi šikaniranju poslodavaca zbog sindikalnog rada.

„Na ovaj način, posredno se ukidaju kolektivni ugovori, nestaje socijalni dijalog i radnici se prepuštaju na milost i nemilost poslodavaca“, naglašava se u saopštenju.

Sindikata je zato pozvao članove i druge građevinske radnike u zajedničku borbu za Poseban kolektivni ugovor za građevinarstvo Srbije, za bolje uslove rada i veće zarade.

Dan građevinara u Srbiji obeležava se 8. avgusta, na dan kada je 1940. uspešno okončan veliki štrajk građevinara u Beogradu ispunjavanjem svih štrajkačkih zahteva i zaključenjem kolektivnog ugovora. Beta